

INTERVIU: SILVIA CONSTANTINESCU - FLORENTIN SMARANDACHE

1. Silvia Constantinescu: Este deja traditie ca acei cu care fac un interviu pentru CURIERUL ROMANESC sa se prezinte ei insisi cititorilor si va rog si pe dvs. sa urmati aceasta traditie: Cine sunteti d-le Smarandache? (Povestiti cat doriti de mult despre dvs., despre familie, despre studii, despre viata in Romania, inainte de exil, etc.).

Florentin Smarandache: Sunt un emigrant roman in America. Am stat aproape doi ani de zile, 1988-1990, in lagarele de refugianti politici din Istambul si Ankara (Turcia), unde am desfasurat munci din cele mai diverse pentru a supravietui (zugrav, vopsitor, muncitor necalificat in constructii, la curatenie, ghid pentru turistii francezi), pana s-ajung pe acest continent la Alma Mater. Am doi fii, Mihai - student la Stiinte Medicale la University of Arizona, si Silviu - elev la liceu. In prezent sunt conferentiar dr. la Universitatea New Mexico unde predau matematicile. Dar am scris si literatura (poezie, teatru, roman, proza scurta, traduceri, eseuri), am publicat doua volume de arta ("outer-art" numite!), rebus, filozofie, in afara cercetarii matematice. Recent am pregatit, impreuna cu Dr. Jean Dezert de la Office National d'Etudes et Recherche Aeronautique din Paris, o conferinta internationala asupra fuziunii informatiei cu aplicatii in cibernetica, ce-a avut loc la Cairns, in Australia, intre 8-11 iulie 2003. Urmand ca anul urmator o conferinta similara sa se desfasoare chiar in orasul dv. Stockholm, unde sper sa cunosc comunitatea romaneasca.

Privind mai in detaliu activitatea sau problemele politice care m-au marcat:

In anul 1986 nu am putut obtine viza de iesire din tara pentru a participa la Congresul International al Matematicienilor de la Universitatea din Berkeley (California) si am facut greva foamei; am publicat o scrisoare de protest in "Notices of the American Mathematical Society" (Providence, RI) in care solicitam libertatea de circulatie a oamenilor de stiinta - la fel procedase un alt matematician roman, Radu Rosu; s-a interesat de soarta mea Dr. Olof G.

Tandberg, secretar la Academia de Stiinte din Suedia, care mi-a telefonat din Bucuresti. In perioada anilor 1986-1988 Inspectoratul Scolar Judetean Dolj nu mi-a acordat post in invatamant, din motive politice, fiind obligat sa supravietuiesc din meditatie. In toamna anului 1988 am obtinut cu greutate un pasaport de turist pentru Bulgaria. De aici am trecut in Turcia, unde am cerut azil politic. Am fost detinut in lagarele de refugiatii din Istambul si Ankara (1988-1990).

Am emigrat in Statele Unite ale Americii in martie 1990, unde am lucrat ca inginer de software la corporatia Honeywell, din Phoenix (Arizona), specializata in calculatoare (1990-1995); pe urma profesor adjunct de matematica la Pima Community College din Tucson (1995-1997); din 1997 predau la University of New Mexico (Campusul din Gallup) unde am fost promovat conferentiar universitar (associate professor) de matematica.

In 1997 la Universitatea din Craiova s-a organizat de catre Dr. C. Dumitrescu si Dr. V. Seleacu, fostii mei profesori de la universitate, "Prima Conferinta Internationala asupra Notiunilor de tip Smarandache in Teoria Numerelor", cu participarea unor cercetatori din tara dar si din Suedia, Franta, Rusia, si Spania. Pal Grønås, din Norvegia, si-a sustinut teza de Masterat in Matematica, la Universitatea din Oslo, cu un subiect inspirat din Functia Smarandache, sub conducerea profesorului Oyvind Solberg.

Referitor la activitatea publicistica:

Din 1970 am inceput colaborarea la revista scolii, "Nazuinte", apoi la alte periodice romanesti si straine (vreo 50 stiintifice si peste 100 literare). Mi-am tradus o parte din lucrari in franceza si engleza, altele mi-au fost traduse in spaniola, portugheza, italiana, esperanto, rusa, sarba, japoneza, si araba. Am colaborat cu poeme si piese de teatru la 42 de antologii romanesti, franceze, italiene, americane, indiene, si coreene.

Ca autor, coauthor, si editor am publicat 62 de carti si circa 85 de articole si note

in matematica (teoria numerelor, geometrie neeuclidiană, logică, aplicații în cibernetică), fizică, filozofie (generalizare a dialecticii), literatură (poeme, nuvele, povestiri, un roman, piese de teatru, eseuri, traduceri, interviuri), rebus (careuri, enigmistica) și artă (experimente în desene, picturi, colaje, fotografii, design, artă pe computer) în română, franceză și engleză, dintre care: *Formule pentru spirit* (debut editorial, 1981, sub pseudonimul Ovidiu Florentin); *Le sens du non-sens, Problemes avec et sans ... problemes!*, Fes, Maroc (1983); *Antichambres/Antipoésies/Bizareries*, Caen, Franța (1989); *NonPoems* (poeme de avangardă), Phoenix (1990); *Only problems, not solutions!*, Chicago (1991); *LE PARADOXISME: un nouveau mouvement littéraire*, Bergerac, Franța (1992); *Dark Snow*, Phoenix (1992); *NonRoman*, Craiova (1993); *Metalstorie* (trilogie teatrală), București (1993); *Intamplari cu Pacala* (piese de teatru pentru copii), *Fugit.../jurnal de lagar*, București (1994); *Collected Papers*, Vol. I, II, III, București, Chișinău, Oradea (1996, 1997, 2000); *Scrieri defecte* (proza scurtă), Craiova (1997); *Distihuri Paradoxiste, Afinitati* (traduceri), Nørresundby, Danemarca (1998); *Intreaba-mă, să te-ntreb!* (interviuri), Târgoviște (1999); *Outer-Art* (album de artă), *Cantece de mahala, In seven languages* (poeme), Oradea, 2000; *A Unifying Field In Logics. / Neutrosophy. Neutrosophic Probability, Neutrosophic Set, and Neutrosophic Logic*, Rehoboth, SUA (2000). Am editat, printre altele: *Second International Anthology on Paradoxism* (cuprinzând 100 scriitori de pe glob), și *Third International Anthology on Paradoxism* (distihuri paradoxiste de la 40 poeți de pe glob), Oradea (2000); în prezent editez volumul IV al acestei antologii internaționale - și oricine este invitat să contribuie, precum și un Dictionar al Scriitorilor Paradoxisti.

În matematică am generalizat logicile fuzzy, intuitivă, paraconsistentă, multivalență și logica dialetheistă la “logica neutrosofică” (numită și Logica Smarandache în “Dictionary of Computing” de Denis Howe); în mod similar am generalizat multimea fuzzy la “multime neutrosofică”. Am propus extinderea probabilităților clasice și imprecise la “probabilitate neutrosofică”, ca un vector

tridimensional ale carui componente sunt submultimi ale intervalului ne-standard $]-0, 1+[$.

În fizică am emis ipoteza că nu există nici o barieră a vitezei în univers, adică viteza poate fi infinită (ipoteza Smarandache în "Dictionary of Physics" de Eric Weisstein), ipoteza foarte controversată.

În filozofie am introdus conceptul de "neutrosofie", ca o generalizare a dialecticii lui Hegel, care stă la baza cercetărilor mele în matematică și economie, precum "logică neutrosofică", "multime neutrosofică", "probabilitate neutrosofică", "statistică neutrosofică".

În literatură și artă am fondat în 1980 curentul de avangardă numit paradoxism, ca un protest împotriva totalitarismului, care are mulți adepți în lume. Constă în folosirea excesivă în creații a contradicțiilor, antitezelor, antinomiilor, oximoronele, paradoxurilor. Am introdus "distihul paradoxist", "distihul tautologic", "distihul dual". Experimente literare am realizat și în drama "Patria de animale", unde nu există nici un dialog, iar în "O lume întoarsă pe dos" scenele sunt permutate dând naștere la un miliard de miliarde de piese de teatru distincte! Piese s-au jucat în România (Teatrul "I.D.Sarbu" din Petrosani, Teatrul "Thespis" din Timișoara), Germania (la Karlsruhe), și Maroc (la Casablanca, unde "Patria de animale" a obținut Premiul Special al Juriului Internațional).

La bibliotecile de la Arizona State University (Tempe) și University of Texas (Austin) sunt depozitate manuscrise, reviste, cărți, fotografii, casete, videocasete, privind activitatea mea creativă, în două colecții speciale, numite "The Florentin Smarandache papers".

Sunt membru al mai multor societăți științifice și literare din România și străinătate, și am primit premii pentru activitatea desfășurată.

8 cărți au fost dedicate activității mele literare (dintre care "Estetica paradoxismului", de Titu Popescu, și "Un scriitor al paradoxurilor", de Ion Soare), și 21 de cărți matematice despre funcții, secvențe, paradoxuri, și - în ultimul timp

- structuri algebrice Smarandache (de pilda seria de zece carti ale profesoarei W. B. Vasantha Kandasamy de la Indian Institute of Technology din Madras).

2. SC: Sunteti un exilat sau un roman în diaspora? (Va rog sa definiti notiunile "exilat" si "in diaspora").

FS: "Exilat", conform Dictionarului Explicativ al Limbii Romane, inseamna "pedepsit cu exilul, izgonit sau plecat din tara sa, aflat in exil; surghiunit" dar si "retras, izolat" in sensul figurativ.

"Diaspora", negasit in DEX, inseamna in Larousse, "dispersiunea unui popor, a unor elemente ale sale, a unei comunitati", iar dupa dictionarul american Webster, "imprastierea unor oameni de origine comuna, credinta comuna, etc.". Etimologic provine din greaca si se referea la dispersarea evreilor dupa exilul babilonian.

La inceput am fost un exilat, plecat de nevoie; mi s-a dat un pasaport de la Inspectoratul de Militie Dolj ca sa scape de mine, devenisem un disident; vezi cele patru dosare ale Securitatii la adresa mea, insumand circa 880 de pagini: manuscrise si scrisori confiscate, telefoane ascultate, zile cand ma urmareau pas cu pas facandu-mi poze in anumite ipostaze (eu nici nu mi-am dat seama!... lucrau fin), rapoarte seci despre activitatea mea si a celor care intrasera in contact cu mine; am descoperit, de pilda, un asa-zis prieten, caruia in vara lui '88 ii meditaseam fiica gratuit la matematica, iar el, probabil drept multumire!, scria rapoarte despre mine la Securitate (Traian Nica); analog, un penticostal ce predica, vorba 'ceia, cuvantul lui Dumnezeu in fata adunarii, iar in spate predica informatii securistilor. Dar a fost si un profesor amabil de matematica, Nicolae Ivaschescu, ce a avut curajul sa ma avertizeze chiar in acea perioada "vezi ca esti urmarit de Securitate", fiindca venise la el un colonel care i-a propus sa ma invite la un restaurant anumit in Craiova, la o masa pregatita dinainte unde ar fi instalat un microfon, si sa ma fi provocat la discutii daca doresc sa parasesc tara si ce opinii aveam despre societate.

Desigur, am citit si date false la adresa mea in acele dosare, de pilda ca posedam masina Dacia 1300 (nici eu, nici parintii mei, ori socri, ori sotia n-am avut nici un fel de masina cand traiam in Romania), ca in contul de la Romconsult Bucuresti detineam 3000 (trei mii) de dolari proveniti din salariul meu de fost profesor cooperant in Maroc (in realitate aveam de zece ori mai putin in contul valutar de la Romconsult, Bucuresti!) - vreau sa spun date care se pot verifica, ori ca m-a vizitat la Craiova traducatoarea mea Chantal Signoret in vara lui 1984 (insa noi niciodata nu ne-am intalnit, am tinut doar o corespondenta prin posta), etc.; deci si acolo existau lucratori/informatori care-si faceau lucrul de mantuiala.

Am recuperat copii ale acestor dosare prin Consiliul National de Studiere a Arhivelor Securitatii din Bucuresti, dar nu si manuscrisele pomenite in ele care ar fi fost compromitatoare la adresa regimului. Desi am insistat asupra acestora, nu mi s-a mai dat vreun raspuns...

In prezent ma consider in diaspora, am devenit cetatean american, dar pastrez si cetatenia romana, m-am integrat noii tari, dar tin legaturi si cu romanii de pretutindeni.

3. SC: Cand a inceput exilul dvs. si de ce?

FS: Cand am comis eroarea sa ma intorc in tara din Maroc, unde lucrasem ca profesor cooperant predand matematica in franceza la un colegiu din Sefrou (1982-4). Ma obisnuisem cu libertatea de acolo, cu stilul de viata occidental prin diversele contacte stabilite mai ales cu francofoni.

A fost, initial, un exil in propria tara, exil interior. Nu ma puteam reacomoda la restrictiile si mizeriile morale din Romania ceausista.

4. SC: Cum a fost inceputul in tara in care v-ati exilat / v-ati aflat in diaspora? Ati fost primit cu bratele deschise, vi s-a pus totul la dispozitie sau a trebuit sa lucrati din greu, sa va refaceti studii, sau sa dati diferente, etc. ca sa puteti sa va exersati meseria?

FS: Acomodarea a fost dificila, America un soc. Problema limbii, pe care nu o

stapaneam, carnetul de conducere – fara automobil in vestul Statelor Unite esti mort -, n-aveam nici o cunostinta la care sa stau ori apelez. Stilul de cautare a unui loc de munca diferit, asigurarile (medicale, de circulatie), insasi inchirierea unui apartament, sistemul pensiilor... toate fiind neobisnuite pentru mine.

Dar m-a ajutat fundatia de emigranti “Tolstoy”, de la numele celebrului scriitor rus, si in special un roman ardelean care lucra acolo, Ioan Nicoara, cu care m-am imprietenit ulterior, plus colegii mei de munca de la Honeywell, dintre care un inginer mormon Chuck Clifton a organizat o festivitate “Welcome to America” la el acasa cand mi-a sosit familia (sotia si doi copii) din tara, iar colegii din departament ne-au donat imbracaminte si mobilier.

Am citit ca intr-un mic orasel american, pentru o familie de noi sositi, comunitatea obsteasca a organizat chiar o... parada!

5. SC: Considerati ca exilul a avut o semnificati aparte?

FS: Pentru mine da. Am invatat enorm despre felul de viata vestic, am cautat sa m-adaptiez cat mai bine (darwinismul social!), dar am mentinut legaturi cu romanimea. Mi-am putut desfasura activitatile de colaborare cu cercetatori si scriitori de prin intreaga lume. America ne oferea un alt orizont, foarte larg, deschis.

6. SC: V-a fost vreodata rusine ca sunteti roman? Poate un presedinte, un sef de stat sa va reda mandria de a fi roman? (Ma refer la afirmatia d-ului Emil Constantinescu, care intr-un interviu pe care mi l-a acordat in 1998 spunea ca prin venirea domniei sale ca presedinte al Romaniei, ne-a redat ”mandria de a fi romanii”).

FS: Nu. “Rusinea de a fi roman” a fost o propaganda anti-romaneasca facuta metodic de cercuri revizioniste care cautau subminarea constiintei nationale, destramarea tarii prin mijloace morale, psihologice, dezicerea de origini. Daca unii tigani din Romania mancau lebede prin parcurile din Viena, nu inseamna ca toti romanii fac acelasi lucru, asa precum daca o femeie americana si-a omorat proprii ei copii nu inseamna ca toate americancele procedeaza identic, ori daca huliganii englezi au batut si omorat spectatori italieni pe stadionul de fotbal din

Bruxelles nu rezulta ca toti englezii sunt criminali.

A fost (si mai este oare?) o politica anti-romaneasca, dibaci orchestrata in stigmatizarea unui intreg popor prin faptele catorva indivizi.

Cum sa ne fi redat Emil Constantinescu mandria de a fi roman: prin semnarea in 1997 a umilitorului tratat cu Ucraina in care renunta de buna voie la teritorii romanesti precum Bucovina de Nord si Basarabia, legitimand nedreptul Pact Ribbentrop-Molotov, ba renuntand si la Tinutul Herta si Insula Serpilor neprevazute in acel tratat?! Iar, paradoxal, D-I Constantinescu se nascuse chiar in Basarabia (la Tighina)!

7. SC: De un exil in masa al romanilor se poate vorbi dupa 1947, cand foarte multi romani au parasit tara. Au aparut o serie de organizatii ale romanilor in exil, atat in diferite tari europene cat si in USA, care au incercat intr-o oarecare masura sa arate Occidentului situatia grava in care se afla poporul roman. Considerati ca se poate vorbi de o politica a exilului romanesc?

FS: Da. Publicatiile exilului au aratat in mod sustinut acest lucru, in primul rand ziarul "Cuvantul romanesc" din Canada, care ocupa un loc principal in presa din strainatate inainte de 1989, dar si celelalte: Micro-Magazin, Lumea Libera, Universul, Luceafarul romanesc, Dialog, Clipa, Meridianul romanesc, etc.

De un pronuntat exil romanesc se poate vorbi si dupa 1989... cand, in numai un deceniu de la Revolutia din decembrie, au parasit tara circa 800 000 persoane, in special tineri. Ca urmare, statisticile arata ca populatia Romaniei scade (asta si din cauza diminuarii drastice a natalitatii datorita nivelului redus de trai) si imbatraneste, iar raportul dintre numarul salariatilor (circa 4,6 milioane) si al pensionarilor (circa 6,2 milioane) este de 0,75, spre deosebire de 2,57 cat era inainte de '89.

8. SC: A avut exilul romanesc vreun rol in ameliorarea situatiei din tara inainte de '89?

FS: Cred ca da. Eu am emigrat la inceputul lui septembrie 1988 si cat am stat in lagarele de refugiati politici din Istanbul si Ankara primeam gratuit diverse

publicatii romanesti, unde am citit despre luarile de pozitie ale multor oameni politici din exil: Traian Golea din Florida, pictorul Ioan Nicoara din Arizona, George Duma din California, Ion Solacolu din Germania, etc.

9. SC: Ce rol a avut biserica in exil si ce rol ar trebui sa aiba astazi?

FS: Sa ajute pe noii veniti, sa uneasca fratii intru credinta. La biserica ne adunam duminicile ori in zile de sarbatori religioase, ne mai consolam intre noi. Bisericele constituie si un mijloc de pastrare a traditiilor, culturii.

10. SC: In Suedia exista si astazi biserici in paralelele, adica o biserica cu reprezentanti ai Patriarhiei de la Bucuresti si alta cu reprezentanti ai Patriarhiei de la Constantinopol, de exemplu. Cum vedeti aceasta situatie? Considerati ca parohiile care nu tin de Bucuresti ar trebuie sa se uneasca cu Patriarhia? Daca da, de ce? Daca nu, de ce nu?

FS: Aceasta problema este discutata de zeci de ani, fara sa se fi ajuns la vreo solutie, si probabil ca se va mai discuta inca zeci de ani. Aceasta este parerea si a Rev. Pr. Theodor Damian din New York. Stiu cazuri cand, infiintandu-se o biserica, daca o Patriarhie nu vroia s-o accepte din oricare motive, enoriasii apelau sa fie luati sub tutela altei Patriarhii. O situatie recenta s-a intamplat in Sydney, Australia, oras prin care am trecut vara aceasta si-am intalnit romani de la Societatea Culturala "Mihai Eminescu", unde o noua biserica ortodoxa, infiintata de D-I G. M. Variesescu, a fost acceptata de o Patriarhie Macedoneana! Si, uite-n acest fel, s-a ajuns la mai multe Patriarhii.

Cand locuiam in Tucson, Arizona, deoarece nu aveam o biserica ortodoxa romaneasca, mergeam la cea greceasca. Iar in Phoenix, Arizona, exista o biserica ortodoxa siriana, la ale carei slujbe participau si rusi, romani, etc. cu slujba in limba engleza. Dar in Phoenix exista si biserica "Sfantul Ioan Botezatorul" cu slujba in limba romana.

11. SC: M.S. Regele Mihai si familia regala s-au angajat in a sprijini Romania pentru intrarea in structurile (s-a realizat deja) si UE. Cum vedeti aceasta?

FS: Desigur, un lucru pozitiv. Recent a avut loc ratificarea de catre Senatul SUA a Protocoalelor de aderare a Romaniei la NATO.

Iar, la summit-ul Uniunii Europene din 19-21 iunie, la Porto Carras din Salonic, Grecia, s-a decis ca Romania si Bulgaria vor fi acceptate in UE in 2007, dar pana atunci, in 2004, Romania trebuie sa incheie tratatele de aderare. Una din cauzele intarzierii tarii noastre a fost cea economica: neprivatizarea tuturor intreprinderilor, inflatia, coruptia. De aceea am ratat si primul val al intrarii, din care au facut parte: Letonia, Estonia, Lituania, Cipru, Malta, Ungaria, Polonia, Slovacia, Cehia, si Slovenia.

12. SC: Este posibila o reinstaurare a monarhiei in Romania?

FS: Nu cred, omenirea converge spre republici, iar monarhiile - ce inca mai rezista - sunt fie decorative (de pilda in Anglia, unde primul ministru si parlamentul conduc), fie totalitare (precum in unele tari din lumea a treia).

13. SC: Cum apreciati situatia politica-sociala-economica din Romania astazi la aporape 14 ani de la caderea regimului Ceausescu?

FS: Perioada de tranzitie nu s-a incheiat, vechi conceptii mai persista. Tineretul a emigrat cu sutele de mii in Occident, iar cei plecati la studii in strainatate nu se mai intorc (decat in rare cazuri). Un exod de creiere s-a produs. Romania a fost transformata dintr-un producator intr-un consumator. Coruptia la nivel inalt isi pune amprenta pe situatia generala. Locurile de munca s-au imputinat enorm prin inchiderea atator intreprinderi, combinate, institutii.

Circula, pe vremea lui Ceausescu, un banc (iata paradoxismul in folclor) referitor la situatia precara de atunci din tara:

Pesimistul zicea:

- Mai rau de-asa nu se poate!

Iar optimistul raspundea:

- Ba se poate!

[Si, intr-adevar, din pacate se poate: situatia actuala din Romania...]

14. SC: M.S.R. Mihai vorbea intr-un interviu pe care mi-l acorda in 1994 despre

greutatea ”schimbarii comuniste ” in Romania. Considerati ca autoritatile si populatia in general si-au schimbat mentalitatea comunista?

FS: Nu toti, consider ca trebuie sa treaca cel putin o generatie pentru adaptare la conditiile de piata libera, de concurenta (adesea acerba). Persoanele in varsta se obisnuiesc mai greu la schimbari. Dar s-a format si o categorie de cameleoni, oportunisti ce se dau dupa cum bate vantul ori de unde vin banul!

15. SC: In timpul regimului Ceausescu populatia din Romania a fost instigata impotriva romanilor care erau in exil. Si dupa caderea lui Ceausescu s-a continuat o instigare impotriva romanilor din afara granitelor. Considerati ca s-a schimbat atitudinea autoritatilor si a populatie in general, fata de romanii care traiesc in afara granitelor?

FS: Partial s-a schimbat. Dar sunt destui romani in tara care manifesta antipatie pentru noi, cei din exil, fie din cauza nivelului de viata mai ridicat in Occident, fie din motive politice, ideologice. S-au format gasti literare, artistice - sustinute financiar de oculte ostile neamului nostru – care se lauda ei intre ei, se premiaza intre ei - a la Caragiale!, si boicoteaza pe altii.

Un diletant plin de ifose, Paul Cernat, ponegreste scriitori din exil prin reviste literare pe care nu le mai cumpara nimeni - se gasesc de vanzare doar la Muzeul Literaturii din Bucuresti, in vreme ce acest ins fara realizari prea-mareste indivizii din gasca lui; se contureaza in Romania o cultura de clan. Sunt ei platiti sa-l injure si pe Eminescu, deci ce sa mai vorbim! Este semidoct acest Cernat (afirma despre mine ca sunt in Arizona la Universitatea New Mexico; daca ar invata niscui geografie elementara ar vedea ca Univ. New Mexico este in Statul New Mexico nu in Statul Arizona!)... Cica reviste obscure si mai putin obscure ma ridica in slavi (asta-i e lui ciuda!): pai, Observatorul Cultural la care publica el recenzii lesuite este la fel de obscura; in 16 ani de exil n-am vazut-o nici macar citata prin presa de exil pentru ca nu intereseaza pe nimeni. Ma intreb ce fel de revista de trei lulele poate fi Observatorul Cultural care publica informatii

nedocumentate, false, roase de invidie ale unui veleitar de teapa lui Cernat?!
Minte ca as fi membru al Academiei Dacoromane (eu n-am depus niciodata vreo cerere de aderare), iar in privinta Securitatii exista 4 (patru!) dosare ale Securitatii la adresa mea, se pot verifica prin CNSAS, eu am si obtinut copii dupa ele, dar cate dosare are el? Fiindca, dupa Revolutie se dau toti democrati de... mucava!

Cum sa se indrepte situatia cand printre senatori sunt fosti securisti, sau chiar hoti de drept comun, precum de pilda George Pruteanu... Pai, in tarile dezvoltate, persoanele cu cazier juridic sunt indepartate din posturi politice, mass media casuna asupra lor... Fiindca a desemna un hot drept senator, este echivalent cu a pune un lup paznic la stana!

16. SC: Considerati ca romanii din afara granitelor au anumite obligatii fata de tara de origine?

FS: Daca da, de ce si care sunt aceste obligatii?

Romanii de pretutindeni trebuie sa sustina prin toate mijloacele cauzele tarii, iar prin activitatea lor (la locul de munca, sau in creatia artistica, stiintifica) ei trebuie sa creeze o imagine favorabila Romaniei in strainatate.

17. SC: Care considerati ca este rolul celor aflati in afara granitelor la dezvoltarea Romaniei pe toate planurile: politic, cultural si economic?

FS: Sa investeasca in Romania, sa colaboreze si ajute romanii de pretutindeni. Trebuie, totusi, o unificare a exilului, prea este divizat din motive politice, ideologice, religioase.

18. SC: Ar trebui ca statul roman sa foloseasca cunostintele si practica romanilor care traiesc in afara granitelor?

FS: Desigur. Romanii din diaspora ar putea constitui o punte, sau trambulina chiar, spre conectiile Romaniei cu celelalte tari in toate planurile, deoarece gasesti compatrioti de-ai nostri lucrând prin toate sectoarele de activitate ale

tarilor de adoptie.

19. SC: Considerati ca actuala conducere a Romanie are, la randul ei, obligatii fata originarii romani care se afla in afara granitelor Romaniei? Daca da, ce obligatii? Daca nu, de ce nu? (Ma refer la cei care au plecat de pe teritoriul Romaniei intre 1947-1990).

FS: Dupa cum transmite Agentia Rompres, Titus Corlatean, noul secretar de stat, a declarat la Palatul Victoria ca autoritatile de la Bucuresti vor elabora o strategie de sustinere a comunitatilor romanesti de peste hotare - indiferent de perioada cand au emigrat. Exista si un Departament de Stat pentru Romanii de Pretutindeni, care actioneaza pentru sprijinirea minoritatilor romanesti din Balcani, dar preocupandu-se si de diaspora romaneasca, avand ca director pe Eugen Popescu.

La fel procedeaza si alte tari, de pilda Ungaria are un ministru al emigrantilor.

Aflam, de pilda, dintr-un comunicat al D-lui Mugurel Stanescu, atasat al Ambasadei Romane din Washington D.C., ca in data de 2 septembrie 2003, in Aula Magna a Universitatii "Babes-Bolyai" din Cluj-Napoca, va avea loc deschiderea festiva a Concursului de limba si literatura romana "Mihai Eminescu" - etapa internationala, la care sunt invitati sa participe elevi ai comunitatilor romanesti din 19 tari: Albania, Macedonia, Bulgaria, Uniunea Serbia-Montenegro, Republica Moldova, Ucraina, Ungaria, Austria, Australia, Argentina, Canada, Franta, Germania, Grecia, Israel, Italia, Turcia, Spania, S.U.A. Actiune laudabila pentru mentinerea limbii si spiritualitatii romanesti in lume.

20. SC: Ajutorarea Romaniei de catre originarii romani, astazi cetateni ai altor state, prin diverse actiuni de PR in favoarea Romanie ar putea fi interpretata ca o manifestare de dubla loialitate?

FS: Indiferent cum ar fi considerata, nu vad ce ar fi rau in asta? Fiecare comunitate procedeaza similar, adica intretinand legaturi si ajutand cetatenii

din/sau tara nativa.

21. SC: Romanii aflati in afara granitelor Romaniei ar trebui sa lucreze voluntar pentru Romania, sau ar trebui sa fie retribuiti pentru activitatea depusa, asa cum sunt si ambasadorii si trimisii speciali ai Romaniei in alte tari?

FS: Depinde, se intelege, de functiile indeplinite. Cei care ar lucra pe la misiunile romanesti din strainatate ar trebui platiti. Guvernul ar putea sponsoriza si unele publicatii, posturi de radio sau televiziune romanesti din diaspora. Desigur, exista Radio Romania International care transmite de la Bucuresti si este interceptat in strainatate, cu personal inzestrat: Maria Minciu, Marilena Gheciu, Ioana Nitescu, etc. Am avut ocazia sa colaborez cu dumnealor.

Tin minte ce ma bucuram in Phoenix cand A. Buhoiu prezenta la televiziune un program de-o ora in limba romana, duminica dupa-amiaza! Ne strangeam mai multi romani la D-I Nicoara, ba invitam si alte nationalitati din oras, colegi de munca sau prieteni, sa ne admire cantecele si costumele populare. Asa l-am revazut odata pe Dem Radulescu intr-un sketch despre noua societate formata in Romania din tot felul de investitori. Sau in Chicago am vizionat un canal TV ce transmitea in romaneste, iar in Toronto un post de radio, etc.

22. SC: Ce functii credeti ca li s-ar putea acorda originarilor romani, cetateni ai altor state astazi?

FS: Consider ca functiile pe la ambasadele, consulatele, centrele culturale romanesti din strainatate, precum si reprezentanti sau parteneri in afara ai unor firme romanesti.

23. SC: Ce mai doriti sa adaugati.

FS: Despre "oximoronul genetic" la romani - cele doua euri ale romanului, obsesie a lui Laurentiu Ulici in cartea-i postuma "Mitica si Hyperion", si despre, citand pe Vasile Andru: "viciile de fond ale firii romanesti, impasul creativitatii romanesti si a politicii romanesti, incapacitatea de a valoriza elanurile mintii si

energiile nationale, incapacitatea de ‘a produce relatii’ ” (eseul “Mutat la Domnul”, in Luceafarul, p. 12, Nr. 17, 7 mai 2003). Ca sa nu mai amintim si de ura sau dispretul romanului fata de roman intalnita si in exil...

15 august 2003